

Justitiedepartementet

Utkast till lagrådsremiss Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet

Er beteckning Ju2020/02657/L5

Kriminalvården lämnar följande synpunkter.

Allmänt om förslagen

Kriminalvården har i remissvar avseende betänkandet Slopad straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85) lämnat en utförlig redogörelse när det gäller myndighetens inställning till att avskaffa den s.k. ungdomsreduktionen och kravet på särskilda skäl för att döma till fängelse. De skäl som tidigare redovisats när det gäller lämpligheten av att genomföra sådana åtgärder samt beskrivningen av Kriminalvårdens förmåga att hantera en ökad ingripandegrad för unga lagöverträdare får alltså anses vara gällande (se Kriminalvårdens remissvar den 13 maj 2019, dnr KV 2019-4402).

I förhållande till betänkandets förslag anser Kriminalvården emellertid att de förslag som lämnas i utkastet till lagrådsremiss är bättre utformade för att komma till rätta med den problematik som har identifierats. De nu aktuella förslagen har enligt myndigheten en tydligare koppling till behovet av insatser mot organiserad brottslighet och annan kriminalitet förenad med gängbildning.

Konsekvenser för Kriminalvården

De ökade kostnaderna för Kriminalvården till följd av de förslag som lämnades i SOU 2018:85 beräknades av utredningen – efter att Kriminalvården lämnat uppgifter – uppgå till ca 1,1 miljarder kr per år. Kriminalvården påtalade därefter i remissvar angående betänkandet vissa mindre kostnadsökningar även för myndighetens transportverksamhet.

Enligt utkastet till lagrådsremiss bedöms kostnaden för Kriminalvårdens genomförande av de nu aktuella förslagen uppgå till cirka 450 miljoner kr per år (s. 45 f.). Kostnaderna har uppskattats med utgångspunkt i tillgänglig lagföringsstatistik och en beräknad framtida dygnskostnad för anstaltsplatser, och bedöms även kunna täcka eventuella kostnadsökningar för Kriminalvårdens transportverksamhet. Av utkastet framgår vidare att några nämnvärt utökade kostnader för ett ökat användande av icke frihetsberövande påföljder eller någon nämnvärd ökning av tvångsmedel i form av häktning inte kan förutses.

Kriminalvården instämmer i utkastets bedömning att de nu föreslagna åtgärderna kommer att medföra lägre kostnader än utredningens förslag. Det är enligt Kriminalvårdens mening emellertid inte fråga om en sådan skillnad som redovisas i utkastet, och de ökade kostnaderna för myndigheten kommer sannolikt att väsentligt överstiga det i utkastet beräknade beloppet.

REMISSVAR

Datum
2020-11-02Vårt diarienummer
KV 2020-10415

I denna del kan särskilt följande nämnas. Av Kriminalvårdens statistik när det gäller nyintagna i anstalt i åldern 18–20 år under 2019 framgår att medelstrafftiden är 90 dagar vad avser de intagna som har en lägre strafftid än ett år. En avsaknad av straffreduktion för denna grupp har därmed väsentligt mindre påverkan för medelbeläggningen än vad som är fallet för intagna med längre strafftid och som är föremål för de aktuella förslagen. Vid tillämpning av samma antaganden som låg till grund för den beräkning som lämnades till utredningen men med justering för nyintagna i åldern 18–20 år som har en strafftid om ett år eller mer uppskattar Kriminalvården att medelbeläggningen vid full effekt ökar med 210 intagna. Myndighetens vårdkostnad uppgår för närvarande till 3 400 kr, beräknat utifrån snittet för åren 2017–2019, och kostnadsökningen i denna del kan därmed beräknas till ca 260 miljoner kr (att jämföra med tidigare beräknade ca 280 miljoner kr).

Det bör vidare framhållas att Kriminalvården, i den beräkning som lämnades till utredningen, därtill uppskattade att det utökade bruket av fängelse som påföljd till följd av förslagen i betänkandet skulle öka medelbeläggningen med ca 530 intagna. Utgångspunkten för denna beräkning var statistik från Brottsförebyggande rådet om lagföringen avseende dömda personer i åldern 21–24. Kriminalvården uppskattar att medelbeläggningen till följd av de nu aktuella förslagen i vart fall kan antas öka med 500 intagna och att kostnaden därmed uppgår till ca 620 miljoner kr, exklusive kostnader för frivården (att jämföra med tidigare beräknade ca 700 miljoner kr).

Mot bakgrund av ovanstående kan det konstateras att kostnadseffekten för Kriminalvårdens verksamhet till följd av förslagen kan komma att uppgå till ca 880 miljoner kr, vilket motsvarar en ökning av medelbeläggningen med drygt 700 intagna i anstalt.

Det bör avslutningsvis framhållas att det därutöver kan antas tillkomma ytterligare kostnader för Kriminalvården vad avser ett utökat användande av icke frihetsberövande påföljder, häktningar samt transporter av frihetsberövade. Enligt Kriminalvårdens mening är det oklart i vilken utsträckning beräkningen i utkastet till lagrådsremiss inkluderar sådana kostnader och det framgår inte närmare av utkastet hur kostnaderna har räknats fram. Det kan dock inte uteslutas att även dessa kostnader kan komma att uppgå till förhållandevis betydande belopp.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksamhetsjuristen Henrik Holmström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit direktören för frivård, häkte och anstalt Lennart Palmgren, ekonomi- och fastighetsdirektören Björn Myrberg och chefsjuristen Caroline Oredsson.

Martin Holmgren